

7 ta' Frar, 1951.

Imballef:

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Dottor George Vassallo ne. versus Joseph Meilak

**Bejgh — "Delivery" — Klausola "c.i.f." —  
Proprietà u Riski.**

*Fit-bejgh lil-klausola "c.i.f.", il-proprietà u r-riski tal-merkanzija ighaddu fiz-verrei malli l-bejgiegh jikkonsenjaha lill-rettur; u minn dak il-mument il-bejgiegh ma għandux x'jaqsam aktar mal-merkanzija, u kwalunkwe incident li jista' jinqala' posterjorment għall-konsenja tal-merkanzija ma jimpurtax ebda responsabilità fuq il-bejgiegh.*

*Fil-każ preżenti ma kienx sar jekk il-kelma "delivery" fit-telegramm li bih għiet ordnatu l-merkanzija, kienetx tfisser il-konsenja hawn Malta, u mhux il-konsenja li kellha jagħmel il-bejgiegh lill-rettur;*

imma l-Qorti ritienet illi, minhabba li l-bejgħ sar bil-klausola "c.i.f.", dik il-kelma "delivery" kellha tiġi interpretata bħala li tfixxer il-konsenja tal-merkanzija lill-vevitur barra minn Malta; fil-każ lill-Posta ta' Londra.

Il-Qorti, — Raf iċ-ċitazzjoni li biha l-attur nomine ppremetta li l-konvenut kien ordna xi merkanzija minn għand id-ditta rappreżentata mill-attur, u dina l-merkanzija giet Malta skond l-invoices 10778/2 u 10778/2B. (dok. A u B); li l-ftehim kien li dina l-merkanzija kellha tiġi mballsa lil Barclay's Bank "cash against documents", imma l-konvenut, meta gie avżat mill-Bank li waslet il-merkanzija, irrifjuta li jirtiraha u jhallasha; li l-valur ta' dina l-merkanzija jammonta għal £135. 16. 8; u li d-ditta fuq imsemmija qiegħda thallas l-ispejjeż għall-"insurance" u "warehousing" minhabba r-rifjut tal-konvenut, li sa issa jammontaw għal £2. 17. 6; u talab li, premissi d-dikjarazzjonijiet neċessarji u mogħtijin il-provvedimenti meħtieġa, il-konvenut jiġi minn dina l-Onorabbli Qorti kundaunat jirtira l-imsemmija merkanzija, konsistenti f'partita ċinturini, u jhallas lid-ditta attriċi s-somma ta' £138. 14. 2, prezz u spejjeż tal-merkanzija lilu mibjugħa u konsenjata skond l-invoices. Bl-ispejjeż, kompriżi dawġ li jsiru sa l-irtir tal-merkanzija, kontra l-konvenut, interpellat għas-subizzjoni;

Raf in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut fol. 7, li fiha qal li huwa mhux tenut jaċċetta l-merkanzija u jhallas il-prezz tagħha, peress li ma wasletx fiż-żmien konvenut;

Trattata l-kawża. kkunsidrat;

Kif jidher mix-xhieda ta' l-istess konvenut, l-unika kwistjoni bejn il-partijiet hi dwar iż-żmien li fih waslet il-merkanzija (fol. 18);

Ma jidherx li huwa kontestat illi, kwantu għaż-żmien, il-ftehim kien dak inkorporat fit-telegramm li tiegħu hemm kopja fol. 8 tal-proċess, mibgħut mill-konvenuti lid-ditta attriċi, li fih intqal "essential delivery latest end May";

Janqas hu kontrastat li d-dokumenti tal-Bank relativi għall-merkanzija, li kellha fithallas "cash against documents", waslu fil-15 ta' Ġunju 1950 (fol. 14);

Issa, l-ewwelnett ma hu xejn żgur li l-kelma "delivery", użata fit-telegramm fuq imsemmi, tfixxer il-konsenja hawn

Malta, u mhux il-konsenja li ghamel il-bejjiegh lill-vettur, cioè, f'dan il-każ, lill-Posta f'Londra. Infatti, f'dana l-każ hemm dana l-aspett partikulari. Il-merkanzija kienet c.i.f. Malta. Hu risaput li fil-bejgħ bil-klawsola c.i.f. il-proprjetà u r-riski tal-merkanzija jghaddu fix-xerrej malli l-bejjiegh jikkonsenjaha lill-vettur. Minn dan il-mument il-bejjiegh ma ghandux x'jaqsant aktar għal dak li hu konsenja, u kwindi aktarx li l-kelma "delivery" f'dan il-każ għandha tigi interpretata riferibilment għal dik id-"delivery" li tillibera lill-bejjiegh mill-proprjetà u r-riskju tal-mercè, u mhux għall-konsenja sussegwenti. Issa, jekk hu hekk, il-konsenja mid-ditta attriċi lill-Posta ta' Londra safet "a tempo";

Però, anki apparti dan, mix-xhieda ta' l-impjegat tal-Posta (fol. 14) jidher li l-merkanzija kienet "spedita" ("despatched") mill-Post Office ta' Londra fl-24 ta' Mejju 1950. Dak ix-xhud spjega li bil-kelma "spedita" ("despatched"), hu kien qiegħed jirrefer xi għad-data "tat-tluq tal-valigga", għaliex jista' jkun li l-"parcel" ikun impostat qabel mill-mittent. Hekk għara f'dana l-każ, fejn, mid-dokument fol. 4, jidher li l-"parcel" gie fil-fatt impostat fit-18 ta' Mejju 1950 (ċirkustanza mhix kontrastata mill-konvenut bl-ebda deduzzjoni tiegħu fil-kawża). Għalhekk, anki kieku bil-kelma "delivery" wieħed kellu jifhem il-konsenja f'Malta, jibqa' dejjem illi d-ditta attriċi bagħtet il-merkanzija bl-impostazzjoni fil-Post Office ta' Londra fi żmien raġjonevolment, u, fil-kors ordinarju ta' l-affarijiet, biżżejjed biex jasal Malta "a tempo". Trattandosi ta' mercè li x-xerrej kien jaf li għajja "parcel post", ankorkè kien hemm ritard ta' gurnata jew tnejn, dan kien ikun fil-limiti tat-tolleranza; għaliex il-kontraent għandu jkun jaf li l-valigga tista' tirritarda malgrado l-pakk ikun impostat fi żmien suffiċjenti, basta dejjem li dana ż-żmien ikun "raġjonevolment" suffiċjenti, kif inhuwa indubbjament iż-żmien ta' tlettax-il gurnata għall-"parcel post" minn Londra sa Malta;

Jekk, kif jidher mill-ittra fol. 20, eżibita mill-istess konvenut, hemm xi disgwid mill-parti ta' l-awtoritajiet postali, allura, trattandosi ta' bejgħ bil-klawsola c.i.f., inċidenti simili posterjuri għall-konsenja ma jimpurtaw ebda responsabilità fuq il-bejjiegh (ara Kummerè "Bonnici vs. Parnis

England", 17. 4. 25, u "Dr. Parnis ne. vs. Vella ne.", 14. 3. 26);

Għal dak li hu l-fond morali tal-kawża, jista' jinghad li, meta waslu d-dokumenti l-Bank, u l-konvenut gie msejjaħ biex iħallas, hu ma semma xejn fuq iż-żmien, iżda gieb kwistjoni (li mbagħad irrikonoxxa infoudata) dwar il-prezz (xhieda Victor Pace fol. 14). Il-konvenut, fol. 18, qal li baġat risposta l-Bank fuq iż-żmien mal-pjazzista Scinto, iżda dana Scinto ma gie ex minnu prodott bhala xhud. Il-konvenut allega wkoll li l-ftit granet ta' differenza ippreġudikawh, m'nhabba li sadattant waslet merċi Gappuniża; iżda ebda prova ma ttanta jagħmel biex isostni dina l-allegazzjoni tiegħu;

Għalhekk il-Qorti tiddecidi billi tilqa' t-talba; bl-ispejjeż kontra l-konvenut.

---